

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3CoPr/13/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7218211256
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboš Kunay
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2024:7218211256.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľuboša Kunaya a sudcov Mgr. Angeliky Sopoligovej a JUDr. Jany Dudíkovej v spore žalobkyne A. A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. D. XX, zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Peter Kerecman, spoločnosť s ručením obmedzeným, Košice, Rázusova 1, IČO: 36588725, proti žalovanému Regionálnemu úradu školskej správy v Košiciach, Zádielska 1222/1, Košice, IČO: 54131430, o splnenie povinnosti, o odvolaní žalovaného proti rozsudku 11Cpr/48/2018-368 z 5.4.2023 Okresného súdu Košice II (teraz Mestského súdu Košice)

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobkyni priznáva voči žalovanému nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie rozsudkom 11Cpr/48/2018-262 z 28.7.2021 žalobu zamietol a rozhodol, že žalobkyňa je povinná nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 100 %.

2. Vychádzal zo žaloby, ktorou sa žalobkyňa domáhala uloženia povinnosti žalovanému vymenovať ju za riaditeľa Špeciálnej základnej školy v Sobranciach, na Tyršovej ulici č. 1, čo odôvodnila tým, že žalovaný dňa 19.4.2018 vyhlásil výberové konanie na miesto riaditeľa Špeciálnej základnej školy v Sobranciach, ktorej je zriaďovateľom a tohto výberového konania sa zúčastnila, pričom na základe hlasovania rady školy dňa 19.6.2018 jej bolo oznámené, že v ňom bola úspešná, a preto dôvodne očakávala, že do funkcie bude vymenovaná, keďže rada školy aj uznesením č. 1/2018 jednomyseľne podpísmi členov odsúhlasila jej návrh na vymenovanie riaditeľa, pričom žalovaný listom zo dňa 19.6.2018, adresovaným rade školy, zrušil predmetné výberové konanie z dôvodu údajného porušenia všeobecne záväzného právneho predpisu s tým, že znovu vypíše nové výberové konanie, s čím nesúhlasí majúci za to, že hlasovanie o uznesení č. 1/2018 prebehlo v súlade so zákonom a všetci členovia rady jednomyseľne podpísmom schválili jej návrh na vymenovanie za riaditeľa školy, keď výberové konanie po jeho vykonaní už nemožno zrušiť, keďže už nastali jeho účinky, keď navyše žalovaný nesplnil svoju zákonnú povinnosť a nevymenoval ju do funkcie v lehote 30 dní od predloženia návrhu. Vzal do úvahy obranu žalovaného, ktorý vzniesol námietku vecnej, ako aj miestnej nepríslušnosti súdu a bol toho názoru, že výberové konanie uskutočnené dňa 19.6.2018 bolo zrušené, nakoľko neprebehlo v súlade so zákonom pri konkrétnom porušení ust. § 24 ods. 12 zákona č. 596/2003 Z.z., keďže uznesenie č. 1/2018 neobsahuje údaj o tom, ako sa za uznesenie hlasovalo, t. zn., kto hlasoval za, proti a kto sa prípadne hlasovania zdržal, čo bolo listom zo dňa 4.7.2018 oznámené aj rade školy. Podrobne rekapituloval obsah ďalších písomných i ústnych vyjadrení strán a poukázal na to, že uznesením zo dňa 9.9.2019 prerušil konanie do právoplatného skončenia trestného konania vedeného Národnou kriminálnou agentúrou pod sp. zn. ČVS: PPZ-996/NKa-PK-VY-2018, pričom o pokračovaní v konaní bolo rozhodnuté uznesením zo

7.4.2020. Popísal rozsah vykonaného dokazovania a zistil, že žalovaný dňa 19.4.2018 vyhlásil výberové konanie na obsadenie funkcie riaditeľa Špeciálnej základnej školy na Tyršovej ulici č. 1 v Sobranciach a ďalším rozhodnutím zo dňa 6.7.2018 vyhlásil ďalšie výberové konanie na obsadenie totožnej funkcie. Uviedol ďalej zistenia z uznesenia č. 1/2014 zo dňa 29.5.2014 Rady školy pri Základnej škole v Sobranciach a tiež zistenia z uznesenia č. 1/2018 tej istej rady školy zo dňa 19.6.2018, ktorým rada školy predložila žalovanému ako zriaďovateľovi školy návrh na vymenovanie žalobkyne za riaditeľa Špeciálnej základnej školy na základe výsledkov výberového konania, keď sa tejto listine sa nachádza 11 podpisov členov rady. Skutkový stav právne posúdil podľa § 149, § 150 ods. 1, 2, § 151 ods. 1, 2, § 152 a § 319 CSP a ďalej podľa § 1 ods. 1, § 14, § 18 a § 42 ods. 1, 2 Zákonníka práce a tiež podľa § 3 ods. 1, 2 a 11, § 4 ods. 1, 2 a 4, § 24 ods. 1 a 11 zákona č. 596/2003 Z.z. a aplikoval aj § 137 písm. a) CSP. Pri vyporiadavaní sa s námietkou vecnej a miestnej príslušnosti súdu, obsahlo citoval z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6MCdo/3/2015 zo dňa 24.2.2016 a aj s poukazom na ust. § 42 ods. 2 v spojení s § 14 Zákonníka práce ustálil, že prejednávany spor, ktorého predmetom je petít znejúci na vymenovanie žalobkyne za riaditeľku školy je sporom, ktorý súvisí s individuálnymi pracovnými vzťahmi a je tak daná jeho vecná príslušnosť v zmysle § 23 písm. h) CSP, keďže ide o žalobu na splnenie povinnosti v rámci pracovnoprávných vzťahov, kde je založená jeho miestna príslušnosť. Za sporné označil, či boli splnené zákonné predpoklady na vymenovanie alebo nevymenovanie žalobkyne do funkcie riaditeľky. Z logického, ako aj gramatického výkladu ust. § 24 ods. 11 zákona č. 596/2003 Z.z. mu vyplynulo, že skutočnosti požadované zákonom musia vyplývať zo samotného uznesenia, keď z uznesenia č. 1/2018 zo dňa 19.6.2018 rady školy nie je zrejmy spôsob hlasovania a konštatoval, že v priebehu výberového konania došlo k zrejmej chybe v rámci hlasovania príslušných členov rady školy, ktorá mala za následok zrušenie a vyhlásenie nového výberového konania, ktorého sa zúčastnila aj samotná žalobkyňa. Nad rámec prejednávaneho sporu vyslovil pochybnosti o zákonnosti postupu pri rušení, resp. neoznámení dôvodov pre nevymenovanie žalobkyne do funkcie riaditeľky, keď zákonný postup žalovaného je detailne upravený v § 3 ods. 2 vete druhej zákona č. 596/2003 Z.z., čo však podľa neho nebolo a nemohlo byť predmetom preskúmania, keďže by išlo o taký predmet sporu, ktorý spadá pod správne súdnictvo podľa príslušných ustanovení Správneho súdneho poriadku. Mal za to, že aj v žalobe navrhovaný petít na vymenovanie žalobkyne do funkcie riaditeľky nie je v súlade so zákonom a ani nie je vykonateľný, keďže príslušné zákonné ustanovenie neprikazuje jednoznačnú povinnosť žalovanému, aby hoci aj úspešného kandidáta vymenoval do funkcie, ale dáva mu možnosť písomne oznámiť dôvody, pre ktoré ho nevymenuje. Vzhľadom na uvedené žalobu zamietol a úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. Rozsudok napadla včas podaným odvolaním žalobkyňa, navrhla ho zmeniť a žalovanému uložiť povinnosť vymenovať ju za riaditeľku Špeciálnej základnej školy v Sobranciach uplatniac odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Citovala vybrané ustanovenia zákona č. 596/2003 Z.z. a mala za to, že okresný súd vec nesprávne právne posúdil, keďže z predmetných ustanovení vyplýva, že pri procese výberu osoby riaditeľa školy je pôsobnosť orgánu štátnej správy (žalovaného) a orgánu školskej samosprávy (rady školy) rozdelená a výslovne stanovená, čo je výsledkom uznania významu školskej samosprávy. Práve rady školy majú zverenú v stanovenom rozsahu pôsobnosť v tomto procese, čo odzrkadľuje i trendy moderného právneho štátu prenechávajúceho vo viacerých oblastiach života spoločnosti rozhodovanie samosprávnym orgánom, čo je tiež výrazom slobody a nevyhnutnosti umožniť občianskej spoločnosti účinné zasahovanie do rozhodovania v otázkach, ktoré sa jej týkajú, vrátane školstva. To všetko je zároveň rešpektovaním princípu, podľa ktorého na jednej strane každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá, no na druhej strane štátne orgány môžu konať iba na základe Ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (článok 2 ods. 2 Ústavy). Práve z týchto dôvodov zákon zveril výber osoby riaditeľa školy orgánu samosprávy (rade školy), no zároveň ponechal aj presne formulované oprávnenia orgánu štátnej správy v školstve (žalovanému), keď právo žalovaného vysloviť svoj nesúhlas s kandidátom navrhnutým radou školy zároveň zákonodarca obmedzil dvoma smermi - jednak stanovil, že tak musí urobiť v presne zákonom určenej lehote a jednak tak musí urobiť písomne, s uvedením dôvodov, ktoré oznámi rade školy (§ 3 ods. 15). Iba v prípade, ak takto orgán štátnej správy v školstve postupoval, môže potom do 15 dní odo dňa doručenia rade školy nesúhlasu s kandidátom navrhnutým radou školy pristúpiť k vyhláseniu druhého výberového konania (§ 3 ods. 15). Podstata tejto úpravy spočíva aj v tom, že orgán štátnej správy v školstve síce môže za presne stanovených podmienok odmietnuť kandidáta, no ak tak neurobí, je povinný ho do funkcie riaditeľa školy vymenovať a iný postup zákon orgánu štátnej správy v školstve nedovoľuje, keďže by tým narušil zákonom stanovenú rovnováhu v postavení orgánu štátnej správy v školstve a orgánu školskej samosprávy. Nesúhlasil s predstavou žalovaného, podľa

ktorej má po doručení návrhu rady školy aj iné možnosti ako postupovať, keďže to nemá oporu v zákone o štátnej správe v školstve a školskej samospráve. Orgánu štátnej správy zákon nezveruje oprávnenie realizované výberové konanie na obsadenie funkcie riaditeľa školy svojvoľne a neformálne zrušiť, a to ani v prípade, ak prebehlo inak, než podľa jeho názoru malo. Opačný záver nemožno vyvodiť ani z ust. § 11 ods. 4 a ani z ust. § 4 ods. 2, na ktorý poukázal žalovaný, keďže jeho rozširujúci výklad je v rozpore s účelom zákona, ktorý žalovanému zveruje iba presne a jasne vymedzené právomoci vo vzťahu k výberovému konaniu a tieto nemožno bezbreho rozširovať podľa jeho predstáv, nakoľko ako orgán štátu je vo svojej činnosti obmedzený výslovným rámcom zákona dovoľujúcim mu konať iba to, čo zákon stanovuje. V tomto prípade žalovaný nevyužil svoje právo a nedoručil rade školy v zákonom stanovenej lehote odôvodnený nesúhlas s ňou navrhnutým kandidátom a obsahom spisu nie je žiadna takáto listina a nie je ňou ani vyjadrenie žalovaného zo 4.7.2018, keďže z jej obsahu v žiadnom prípade nevyplýva nesúhlas žalovaného s osobou úspešnej kandidátky, ale iba jeho názor na obsahové náležitosti jednej z doručených listín. Potom priamo z dikcie § 3 ods. 15 vyplýva, že ak zriaďovateľ do 30 dní odo dňa predloženia návrhu rady školy písomne neodôvodní svoj nesúhlas s navrhnutým kandidátom, vymenuje riaditeľa. Formulácia „vymenuje riaditeľa“ zakladá v prípade naplnenia podmienok tejto normy 31. dňom odo dňa predloženia návrhu rady školy povinnosť žalovaného riaditeľa školy vymenovať. Fakt, že žalovaný postupoval v rozpore so zákonom vyplýva aj z toho, že zákon umožňuje vyhlásiť nové výberové konania až po splnení povinnosti žalovaného doručiť rade školy odôvodnený nesúhlas s navrhnutým kandidátom a až potom vyhlásiť druhé výberové konanie, čo splnené nebolo. Aj to naznačuje, že žalovaný nemôže svojvoľne už raz vyhlásené výberové konanie (neformálne) zrušiť, keďže takéto konanie obchádza zákon. Žalovaný pritom dosiaľ ani neoznačil konkrétne ustanovenie zákona, ktoré by mu umožňovalo vyhlásené výberové konanie po doručení návrhu kandidáta radou školy zrušiť. Nesúhlasil ani s výkladom, ktorý okresný súd zaujal pri ustanovení § 24 ods. 12 rovnakého zákona, keď z neho žiadnym spôsobom nemožno vyvodiť, že toto ustanovenie upravuje formálne náležitosti obsahu návrhu rady školy žalovanému na vymenovanie víťaza výberového konania do funkcie. V danom prípade predložila 11- členná rada školy žalovanému návrh na jej vymenovanie do funkcie podpísaný a odsúhlasený všetkými 11 členmi rady školy spolu so zápisnicou o výsledku výberového konania podpísanou rovnako všetkými 11 členmi rady školy z 19.6.2018, z ktorej vyplýva, že dňa 19.6.2018 prebehlo výberové konanie, v ktorom sa členovia výberovej komisie v tajnom hlasovaní zhodli o nasledovnom poradí uchádzačov: 1. A. A. B. 6 hlasov, 2. E. F. C. 5 hlasov, 3. A. F. G. 0 hlasov a rada školy predložila žalovanému návrh kandidáta na riaditeľa. Ostatne zákon ukladá rade školy predložiť zriaďovateľovi „návrh na vymenovanie riaditeľa na základe výberového konania“, nie však ďalšie listiny, dokonca ani zápisnicu zo zasadnutia rady školy či prijaté uznesenie a zákon tak nepredpokladá ani právomoc žalovaného preskúmať obsah takýchto listín. Keďže zákon nestanovuje formálne náležitosti návrhu na vymenovanie riaditeľa na základe výberového konania, môže nimi byť iba údaj o navrhovanej osobe a podpis predsedu rady školy a okresný súd pri výklade aplikovaných ustanovení vo svojej podstate postupoval príliš formálne, keď nekriticky uprednostnil svoj pohľad na formálne požiadavky obsahu listín predložených radou školy žalovanému, ktoré navyše zákon ani nepredpisuje. Vytkla okresnému súdu aj vyhodnotenie obsahu návrhu rady školy žalovanému na jej vymenovanie do funkcie (uznesenie zo zasadnutia rady školy č. 1/2018 z 19.6.2018), keď z neho zistil, že ho neodsúhlasila nadpolovičná väčšina členov rady školy. Podľa jej názoru priamo z obsahu tejto listiny je zrejmé, že podpisy 11 osôb pod návrhom na jej vymenovanie do funkcie riaditeľa znamenajú ich súhlas s návrhom, keď z tejto listiny je zrejmé nielen to, že rada školy vykonala výberové konanie, ale aj to, že sa o výbere kandidáta hlasovalo, ako aj to, že výsledkom hlasovania bol jej výber za kandidáta. Pri rozhodovaní rady o podaní návrhu nikto z členov rady nevyslovil svoj nesúhlas s takýmto návrhom, čo je zrejmé z toho, že ho všetci podpísali. Namietala tiež, že konajúci súd sa vôbec nezaoberal obsahom listiny označenej ako vyjadrenie - odpoveď zo 4.7.2018, hoci táto listina je jedinou listinou v spise, ktorá má preukazovať, že žalovaný výberové konanie „zrušil“ (žiadnu inú listinu žalovaný o tom nepredložil). Táto listina určite neobsahuje nesúhlas žalovaného s navrhovaným kandidátom, keďže v listine ani len nie je spomenutá a navyše sa ňou súd prvej inštancie ani nezaoberal a nevedno, čo z nej zistil. Okresný súd ani žiadnym spôsobom nereagoval na ďalšiu listinu - návrh rady školy na vymenovanie predchádzajúcej riaditeľky H. A. I., pričom tento predchádzajúci návrh žalovaný akceptoval za rovnakej právnej úpravy, pričom táto listina je obsahovo zhodná s obdobnou listinou predloženou radou školy v jej veci. Každopádne z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva, že by okresný súd z obsahovej totožnosti obsahu oboch listín vyvodil akýkoľvek skutkový záver pri hodnotení postupu žalovaného.

4. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne navrhol jej odvolanie zamietnuť a rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť. Nesúhlasil s výkladom ust. § 3 ods. 15 zákona č. 596/2003 Z.z. prijatým

odvolateľkou, keďže je podľa neho v rozpore so samotným znením zákona. Z dikcie tohto ustanovenia v žiadnom prípade nevyplýva, že ak zriaďovateľ do 30 dní odo dňa predloženia návrhu rady školy písomne neodôvodní svoj nesúhlas s navrhnutým kandidátom rade školy, vymenuje riaditeľa. Zotrval na názore, že žalobkyňa sa nemôže domáhať žalobou splnenia povinnosti, aby súd rozhodol a zaviazal ho vymenovať ju za riaditeľa Špeciálnej základnej školy v Sobranciach, keďže ani zákon neukladá túto povinnosť zriaďovateľovi a súd nemôže postupovať nad rámec zákona. Návrh rady školy na vymenovanie totiž nie je pre neho záväzný a má právo rozhodnúť sa do 30 dní, či navrhnutého kandidáta vymenuje alebo písomne odôvodní svoj nesúhlas s navrhnutým kandidátom, čo má za následok vyhlásenie nového výberového konania. Takéto nové výberové konanie dňa 15.8.2018 aj vyhlásil a prihlásila sa doň aj žalobkyňa. Mal za to, že uznesenie zo zasadnutia Rady školy č. 1/2018 zo dňa 19.6.2018 neobsahuje údaj o tom, ako sa hlasovalo, tzn. kto hlasoval za uznesenie, proti alebo sa zdržal hlasovania. Na uznesení sú len mená a podpisy členov rady školy, pričom pre posúdenie platnosti uznesenia je rozhodujúci počet hlasov členov rady školy, ktorí hlasovali za prijatie uznesenia. Takýto výklad je možné vyvodiť aj z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/235/2011 z 18.9.2012, ktorý sa síce týka uznesenia rady školy vo veci odvolania riaditeľa, avšak procesný postup pri hlasovaní je rovnaký aj pre prípad uznesenia rady vo veci vymenovania riaditeľa. Hoci priebeh výberového konania pred výberovou komisiou nie je zákonom striktne určený, o uznesení sa musí hlasovať a iný spôsob prijatia uznesenia ako hlasovaním sa nepripúšťa. V prejednávanej veci členovia výberovej komisie dali hlasy jednotlivým uchádzačom, avšak skutočnosť, že by rada školy hlasovala o uznesení nevyplýva zo žiadnej listiny. Podpis člena výberovej komisie nemôže znamenať vyjadrenie hlasovania za uznesenie, keďže neumožňuje členovi výberovej komisie výber z možností hlasovania. Pre rozhodnutie vo veci nie je významné uznesenie rady školy zo dňa 29.5.2014, týkajúce sa vymenovania bývalej riaditeľky, keď ani nie je zjavné, ako sa žalobkyňa k tomuto dôkazu dostala. Vzhľadom na to, že rada školy neprijala platné uznesenie vo veci vymenovania riaditeľa, podľa § 24 ods. 12 zákona č. 596/2003 Z.z. bolo výberové konanie neplatné.

5. Krajský súd v Košiciach uznesením 3CoPr/3/2022-326 z 28.10.2022 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie z 28.7.2021 a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Uviedol, že bez vyhodnotenia a právneho posúdenia zrušenia výberového konania žalovaným, s jeho dopadmi na situáciu a postavenie žalobkyne nie je možné spravodlivo rozhodnúť o podanej žalobe a upriamil pozornosť na to, že zákonodarca v zákone č. 596/2003 Z.z. významne zvýraznil úlohu orgánov školskej samosprávy a umožnil im podieľať sa na procese výberu osoby riaditeľa školy a uviedol, že orgánu štátnej správy v školstve bolo ponechané oprávnenie úspešného kandidáta nevymenovať, za predpokladu vyjadrenia odôvodneného nesúhlasu a upozornil aj na znenie § 5 ods. 10 zák. č. 552/2003 Z.z.

7. Súd prvej inštancie ďalším rozsudkom 11Cpr/48/2018 – 368 z 5.4.2023 (t.j. teraz preskúmaným rozhodnutím) uložil žalovanému povinnosť vymenovať žalobkyňu za riaditeľa Špeciálnej základnej školy v Sobranciach a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Zrekapituloval doterajší priebeh konania a popísal zistenia vyplývajúce z listiny na č.l. 5 a 6 súdneho spisu, ako aj zo zápisnice o výsledku výberového konania na funkciu riaditeľa školy a tiež z uznesenia nachádzajúceho sa na č.l. 49 súdneho spisu. Podrobne popísal i zistenia z uznesenia zo zasadnutia rady školy vo veci výberového konania na obsadenie miesta riaditeľa Špeciálnej školy č. 01/2014, zo zápisnice z otvárania obálok k výberovému konaniu i z otvoreného listu pedagogických a nepedagogických zamestnancov Špeciálnej školy Sobrance zo dňa 26.4.2019. Citoval aj vybrané časti z výsluchu žalobkyne a vec právne posúdil podľa § 149, § 150 ods. 1, 2, § 151 ods. 1, 2, § 152 a § 319 CSP a ďalej podľa § 1 ods. 1, § 14, § 18, § 42 ods. 1, 2 zák.č. 311/2001 Z.z. Zákonníka práce a ďalej podľa § 3 ods. 1, 2, 11 a 15, § 4 ods. 1, 2 a 4, § 24 ods.1, 12a § 39h, e zák. č. 596/2003 Z.z. a tiež podľa § 5 ods. 10 zák. č. 552/2003 Z.z.. Citoval vybrané časti z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6MCdo/3/2015 zo dňa 24.2.2016 a s poukazom na § 42 ods. 2 v spojení s § 14 Zákonníka práce ustálil, že prejednávany spor, kde predmetom je petit znejúci na vymenovanie žalobkyne za riaditeľku príslušnej školy je sporom, ktorý súvisí s individuálnymi pracovnými vzťahmi a tak je daná jeho vecná príslušnosť a mal i ten názor, že formulovaný žalobný petit o splnenie povinnosti je prípustný. Mal za to, že žaloba žalobkyne je v celom rozsahu dôvodná, keďže žalovaný v rámci svojho postupu nenaplnil ani jednu z možností, ktoré zákon predpokladal v priebehu výberového konania a ktoré mali oporu v ust. § 3 ods. 2 zák. č. 596/2003 Z.z., nakoľko nebolo preukázané, aby žalovaný, ako zriaďovateľ oznámil rade školy odôvodnený nesúhlas s vymenovaním žalobkyne v zákonom stanovenej lehote. Z dokazovania mu vyplynulo, že žalobkyňa

absolvovala výberové konanie, ako úspešná uchádzačka, čo vyplynulo zo zápisnice o výberovom konaní zo dňa 19.6.2018, keď následný návrh na vymenovanie riaditeľa školy formou samostatného uznesenia rady školy je právnou skutočnosťou nadväzujúcou na určenie poradia uchádzačov na funkciu riaditeľa, keď uznesenie zo zasadnutia rady zo dňa 19.6.2018 obsahuje podpisy členov rady (11 členov) a obsahuje (v bode 1.) návrh na vymenovanie žalobkyne na funkciu riaditeľa Špeciálnej základnej školy. Uviedol, že po doručení návrhu na vymenovanie úspešného kandidáta na funkciu riaditeľa zákon u žalovaného predpokladal jednu z dvoch možností, a to buď vymenovanie žalobkyne, ako úspešnej kandidátky za riaditeľku školy, alebo písomné vyhotovenie odôvodneného nesúhlasu s navrhovaným kandidátom, keď nesúhlas s ním je jednou z foriem rozhodnutia zriaďovateľa. Ak bol teda kandidát úspešný vo výberovom konaní (ako tomu bolo u žalobkyne), zákon žalovanému umožňoval takéhoto kandidáta aj nevymenovať, avšak za predpokladu splnenia si povinností podať rade školy odôvodnený písomný nesúhlas s vymenovaním kandidáta a vyhlásenie nového výberového konania v zákonnej lehote. Vyjadrenie nesúhlasu zriaďovateľa s vymenovaním úspešného kandidáta do funkcie riaditeľa by bolo spôsobilým predmetom súdneho prieskumu, keďže by ním mohlo dôjsť k zásahu do práv úspešného kandidáta. Vymenovanie kandidáta za riaditeľa školy možno považovať za individuálny správny akt, tiež podliehajúci súdnemu prieskumu v rámci správneho súdnictva. K takémuto zákonom predpokladanému postupu však v prípade žalobkyne preukázateľne nedošlo. V oboch zákonom predpokladaných prípadoch, ktoré podľa § 3 ods. 2 zák. č. 596/2003 Z.z. môžu nastať, má kandidát zákonodarcom garantovanú ochranu cestou prieskumu pred správnym súdom, alebo sa môže svojich práv domáhať podľa zák. č. 552/2003 Z.z.. Nakoľko žalovaný sa týmto zákonom predpokladaným spôsobom nespravoval a zvolil postup, ktorý nemožno subsumovať ani pod jeden zo zákonom predpokladaných scenárov ďalšieho priebehu výberového konania, odchýlil sa od zákonnej systematiky. Navyše v priebehu súdneho konania žalovaný nepreukázal, na základe akého zákonného zmocnenia (konkrétneho ustanovenia a konkrétneho právneho predpisu) v danej situácii konal spôsobom, že oznámil zrušenie výberového konania z dôvodu, „že neprebehlo v súlade so zákonom“. Žalovaný ani nepreukázal existenciu rozhodnutia orgánu verejnej moci, prípadne súdu, že uvedené výberové konanie bolo neplatné, alebo nespĺňalo zákonom predpísané náležitosti. Tvrdenia žalovaného o pochybeniach v rámci priebehu samotného výberového konania, ktoré sa mali týkať členov výberovej komisie, či samotného uznesenia, na podklade ktorého bola žalobkyňa navrhnutá ako kandidát na vymenovanie do funkcie riaditeľa by mali, resp. mohli tvoriť práve obsah písomného, odôvodneného nesúhlasu zriaďovateľa, predloženého v zákonom stanovenej 30-dňovej lehote, adresovaného rade školy. Keďže neboli preukázané dôvody, pre ktoré realizované výberové konanie by bolo neplatné, resp. v zákonne zrušené, považoval ho za platné. Vzhľadom na uvedené v zmysle § 3 ods. 2 zák. č. 596/2003 Z.z. bolo povinnosťou žalovaného úspešnú a radou školy navrhnutú kandidátku na riaditeľa vymenovať, alebo predložiť odôvodnený písomný nesúhlas s jej vymenovaním. K námietkam žalovaného spočívajúcim v odkaze na judikatúru vyšších súdnych autorít uviedol, že táto nie je v žiadnom rozpore s jeho rozhodnutím a práve naopak, poukazuje na právomoc všeobecných súdov rozhodovať v predmetnom spore. Poukázal tiež na to, že s námietkami spočívajúcimi v prebiehajúcom trestnom konaní vo veci korupcie sa vysporiadal procesnými rozhodnutiami v priebehu prejednávania samotného sporu, keď podľa rozhodovacej praxe Ústavného súdu SR súd nemusí dať odpoveď na každú poznámku, či pripomienku účastníka konania. Ku námietkam vzťahujúcim sa na priebeh samotného výberového konania, zloženia výberovej komisie, alebo skutočností týkajúcich sa samotnej úspešnej kandidátky uviedol, že tieto mali/mohli byť uvádzané v rámci odôvodneného nesúhlasu s vymenovaním žalobkyne do funkcie riaditeľa.

8. S prihliadnutím na uvedené uložil žalovanému povinnosť vymenovať žalobkyňu za riaditeľa Špeciálnej základnej školy Tyršova 1 v Sobranciach a o trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP, priznajúc úspešnej žalobkyňi náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu.

9. Rozsudok napadol včas podaným odvolaním žalovaný, navrhol ho zmeniť a žalobu zamietnuť, a to s použitím odvolacích dôvodov upravených v § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP. Upozornil, že v priebehu konania predložil súdu otvorený list zamestnancov Špeciálnej školy v Sobranciach zo dňa 26.4.2019, z ktorého vyplýva, že členom rady školy v čase výberového konania bol F. J., s veľkou pravdepodobnosťou blízka osoba žalobkyne. V liste 20 zamestnancov školy a zároveň kolegov žalobkyne a F. J. potvrdilo, že dotyční spolu žijú v spoločnej domácnosti v družobnom pomere. S poukazom na zápisnicu o výsledku výberového konania bol toho názoru, že pri pozastavení členstva F. J. by pomer hlasov rady školy mohol byť iný a mohol by byť vyrovnaný, a tak by žalobkyňa nemohla byť zvolená do funkcie riaditeľky. Účasť F. J. na výberovom konaní dňa 19.6.2018 má podľa

neho za následok nesprávne zloženie rady školy, a teda aj neplatnosť celého výberového konania. Vzťahom žalobkyne a F. J. sa prvostupňový súd vôbec nezaoberal a nezaoberal sa ani otvoreným listom z 26.4.2019. List zamestnancov mu pritom bol doručený až niekoľko mesiacov po uplynutí 30-dňovej lehoty určenej na oznámenie písomného odôvodneného nesúhlasu ku kandidátovi, a teda napadnutý rozsudok a s ním súvisiace konanie trpí vadou. Trval na tom, že uviedol dva dôvody neplatnosti výberového konania, a to neplatné uznesenie rady školy a neplatné zloženie rady v podobe účasti F. J.. Podľa § 24 ods. 12 zákona č. 596/2003 Z.z. na platné uznesenie orgánu školskej samosprávy je potrebný nadpolovičný počet hlasov prítomných členov orgánu školskej samosprávy, pričom uznesenie zo zasadnutia rady zo dňa 19.6.2018 neobsahuje údaj o tom, ako sa hlasovalo za predmetné uznesenie, teda kto hlasoval za, proti alebo sa zdržal hlasovania a na uznesení sú len mená a podpisy členov rady. Ani v spojení so zápisnicou z výberového konania nie je možné odstrániť tento nedostatok platnosti uznesenia rady školy a podmienky platnosti uznesenia rady sú ustálené aj v súdnej praxi, napr. v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/235/2011 z 18.9.2012. Uznesenie rady školy vo veci vymenovania riaditeľa je hmotnoprávnou podmienkou samotného právneho úkonu a v tomto prípade je neplatné, a to pre vzťah F. J. so žalobkyňou preukázaný listom zo dňa 26.4.2019. Aj v konaní Krajského súdu v Prešove 3Co/96/2012 bolo preberané dodržanie zákonom stanovených podmienok pri výberovom konaní na obsadenie funkcie riaditeľa, keď sa súd zaoberal zrušením výberového konania a jeho neplatnosťou. Zápisnica z výberového konania z 19.6.2018, uznesenie rady školy z tohto dňa ako aj otvorený list zamestnancov zo dňa 26.4.2019 sú v prejednávanej veci skutočnosťami preukazujúcimi neplatnosť výberového konania. Citoval ďalej § 3 ods. 15 zákona č. 596/2003 Z.z. a bol toho názoru, že zákon nepredpokladá situáciu, keď zriaďovateľ nekoná zákonom predvídaným spôsobom, t.j. nevymenuje navrhnutého kandidáta za riaditeľa, ani nepredloží rade školy odôvodnený nesúhlas s navrhnutým kandidátom, z čoho však nemožno automaticky vyvodiť, že navrhnutý kandidát má byť vymenovaný do funkcie riaditeľa a takýto extenzívny výklad zákona nemá miesto v odvetviach verejného práva a ani oporu v zákone. Vytkol napokon konajúcemu súdu, že na vec neaplikoval § 25 ods. 13 zákona č. 596/2003 Z.z., hoci tak mal urobiť, s prihliadnutím na otvorený list z 26.4.2019.

10. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhla napadnutý rozsudok potvrdiť a priznať jej plnú náhradu trov odvolacieho konania. Uviedla, že žalovaný v súvislosti s otvoreným listom z 26.4.2019 prvý raz v konaní až na pojednávaní 22. marca 2023 predniesol úvahu o vplyve údajnej existencie vzťahu blízkych osôb medzi ňou a členom rady školy na „platnosť“ výberového konania, keď hneď na tomto pojednávaní tieto tvrdenia poprela, označila ich za subjektívny názor časti zamestnancov školy. Žalovaný pritom na svoje tvrdenia iný dôkaz neoznačil, v dôsledku čoho nejde o skutočnosť preukázanú dokazovaním, keď i zástupca žalovaného v tejto súvislosti hovoril iba o „pravdepodobnosti“ vzťahu blízkych osôb. V tejto súvislosti žalovaný neuviedol, aké konkrétne osoby navrhuje vypočítať ako svedkov a na pojednávaní 5.4.2023 nemal ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania. Obsah otvoreného listu podľa nej je zjavne motivovaný negatívnym vzťahom podpísaných osôb k nej a naopak pozitívnym vzťahom k jej protikandidátovi E. F. C.. Navyše list je datovaný dňom 26. apríla 2019, ku ktorému času sa vzťahuje aj jeho obsah, pričom výberové konanie, v ktorom uspela, prebehlo ešte 19. júna 2018. Napokon podľa jej názoru tento prostriedok procesnej obrany nebol ani uplatnený včas. Neplatnosť výberového konania zo žalovaným označených dôvodov bolo možné uplatňovať žalobou podľa § 5 ods. 10 zákona č. 552/2003 Z.z., a to zo strany neúspešného účastníka výberového konania, kedy súd by mohol prípadne neplatnosť výberového konania určiť, avšak žiadna takáto žaloba podaná nebola. Uviedla, že v konaní okresný súd vykonal dokazovanie zápisnicou o výsledku výberového konania na funkciu riaditeľa školy z 19. júna 2018, ako aj uznesením zo zasadnutia rady školy vo veci výberového konania na riaditeľa č. 01/2018 z 19. júna 2018 a obsah oboch týchto listín je potrebné hodnotiť v ich vzájomnej spojitosti. Zo zápisnice o výsledku výberového konania je zrejmé, že bolo prítomných 11 členov rady a táto bola uznášaniaschopná a o voľbe kandidáta prebehlo tajné hlasovanie, v ktorom získala 6 hlasov, a teda nadpolovičnú väčšinu hlasov všetkých členov rady a túto listinu podpísali všetci členovia rady a prejavili tak vôľu predložiť žalovanému návrh na kandidáta na riaditeľa školy. Z ďalšej listiny – Uznesenia zo zasadnutia Rady školy č. 01/2018 z 19.6.2018 vyplýva, že sa na ňom nachádzajú podpisy 11 osôb pod návrhom žalovanému na vymenovanie jej osoby do funkcie riaditeľa, čo znamená ich súhlas s návrhom, pretože tieto osoby sú pod návrhom podpísané, a teda návrh v uvedenom znení aj predkladajú. Pri rozhodovaní rady školy o podaní návrhu žalovanému na vymenovanie do funkcie riaditeľa školy nikto z členov rady nevyslovil svoj nesúhlas s takýmto návrhom, čo je zrejmé z toho, že všetci členovia rady vrátane predsedníčky tento návrh podpísali. Ak by malo ísť iba o potvrdenie prítomnosti členov na rozhodovaní bolo by predsa uvedené, že ide o podpisy osôb, prítomných“. Je zrejmé, že v danom prípade predložila 11-členná rada školy žalovanému návrh na jej vymenovanie do

funkcie podpísaný a odsúhlasený všetkými 11 členmi rady školy. Nesúhlasila s názorom žalovaného, podľa ktorého zo znenia ust. § 24 ods. 12 zákona č. 596/2003 Z.z. je zrejmé, aké náležitosti listina – návrh na vymenovanie má obsahovať, nakoľko toto ustanovenie neupravuje formálne náležitosti obsahu návrhu. Navyše zákon ukladá rade školy predložiť zriaďovateľovi „návrh na vymenovanie riaditeľa na základe výberového konania“ nie však ďalšie listiny. Keďže teda zákon nestanovuje formálne náležitosti návrhu na vymenovanie riaditeľa, môžu nimi byť iba údaje o navrhovanej osobe a podpis predsedu rady školy. Navyše v konaní žalovaný sám priznal, že vytvoril a zaslal rade školy vzorové dokumenty, ktoré mu mali byť doručené radou školy a návrh v danej veci je totožný s materiálmi týkajúcimi sa predchádzajúcej riaditeľky H. A. I. a boli tak splnené všetky obsahové i formálne náležitosti vyplývajúce z právnej úpravy. Zaoberala sa aj uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/235/2011 ako aj rozsudkom Krajského súdu v Prešove 3Co/96/2012, ktoré však nie sú priamo na prejednávajúcu vec aplikovateľné. Keďže žalovaný nerešpektoval zákonný postup (postupoval zjavne protiprávne) poškodil ju, pričom ust. § 5 ods. 10 zákona č. 552/2003 Z.z. jej poskytuje možnosť domáhať sa ochrany práv na súde, keď jediným možným dôsledkom správania sa žalovaného môže byť iba uloženie povinnosti vymenovať ju do funkcie. Zdôraznila, že zákon zveril výber osoby riaditeľa školy orgánu samosprávy v školstve, no zároveň ponechal aj presne formulované oprávnenie orgánu štátnej správy v školstve, ktorý mal zachované oprávnenie posúdiť kvalifikačné predpoklady kandidáta na obsadenie funkcie riaditeľa, ako aj právo vysloviť svoj nesúhlas s kandidátom navrhnutým radou školy, pričom však bol obmedzený dvoma sférami – musel tak urobiť v presne zákonom určenej lehote (do 30 dní odo dňa predloženia návrhu) a musel tak urobiť písomne s uvedením dôvodov, ktoré mal oznámiť rade školy.

11. Iba v prípade, ak by takto orgán štátnej správy v školstve postupoval, mohol podľa žalovkyne potom do 15 dní odo dňa doručenia rade školy nesúhlasu s kandidátom pristúpiť k vyhláseniu druhého výberového konania. Orgán štátnej správy v školstve totiž nemôže mocensky a autoritatívne vystupovať voči orgánu školskej samosprávy, pretože takáto právomoc mu zverená zákonom nie je. Tým však nie je samozrejme dotknuté jeho právo vysloviť svoj nesúhlas s kandidátom, ktorý mohol realizovať za zákonom stanovených podmienok. Takéto právo však žalovaný nevyužil a nedoručil rade školy odôvodnený nesúhlas s navrhnutým kandidátom a takouto listinou nie je ani vyjadrenie žalovaného zo 4.7.2018, doručené rade. Priamo z dikcie § 3 ods. 15 vyplýva, že ak zriaďovateľ do 30 dní odo dňa predloženia návrhu rady školy písomne neodôvodní svoj nesúhlas s navrhnutým kandidátom, vymenuje riaditeľa. Formulácia „vymenuje riaditeľa“ zakladá v prípade naplnenia podmienok tejto normy 31. dňom odo dňa predloženia návrhu rady školy povinnosť žalovaného riaditeľa školy vymenovať.

12. Žalovaný v stanovisku z 28.9.2023 zotrval na podanom odvolaní a zdôraznil, že výberové konanie uskutočnené dňa 19.6.2018 nemožno považovať za platné, nakoľko neprebehlo v súlade s požiadavkami uvedenými v zákone č. 596/2003 Z.z.

13. Krajský súd v Košiciach na základe podaného odvolania vec podľa ust. § 385 ods. 1 CSP prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania a preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v medziach odvolania, t.j. v rozsahu vyplývajúcom z § 380 ods. 1,2 CSP (vymedzenom odvolacími dôvodmi a námietkami žalovaného uvedenými v odvolaní) a § 379 CSP, spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, preto rozsudok vrátane výroku o trovách konania potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP, lebo z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov je vecne správny.

14. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo zverejnené minimálne 5 dní na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach (§ 219 ods. 1, 3 CSP).

15. Žalovaný podal odvolanie z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP, namietajúc tak, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

16. Ani jeden z uplatnených odvolacích dôvodov nebol naplnený. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu a náležite zistil skutkový stav, pričom vykonané dôkazy hodnotil podľa ust. § 191 ods. 1, 2 CSP, t.j. každý dôkaz hodnotil jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomných súvislostiach, pričom prihliadol starostlivo na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, v hodnotení jednotlivých dôkazov nebol zistený žiaden logický rozpor. Odvolací súd po preskúmaní

napadnutého rozsudku z hľadiska skutkových záverov nezistil, že by skutkové zistenia súdu prvej inštancie nezodpovedali vykonaným dôkazom, alebo že by súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov nevyplývajú alebo v konaní nevyšli najavo. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP preto nebol naplnený. Súd prvej inštancie v danom prípade skutkové zistenia podradil pod správne hmotnoprávne predpisy a vyvodil z nich správne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania, preto nebol naplnený ani odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP.

17. Podľa ust. § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, príp. doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

18. Nebola zistená ani existencia žiadnej vady, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

19. Podrobné a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody napadnutého rozsudku, v ktorých sa súd prvej inštancie dostatočným spôsobom vysporiadal so všetkými skutkovými okolnosťami potrebnými pre rozhodnutie o uplatnenom nároku, vrátane všetkých tvrdení a námietok strán konania.

20. Odvolací súd sa stotožňuje so správnymi skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie a s odôvodnením napadnutého rozsudku, na ktoré v celom rozsahu poukazuje a dopĺňa nasledovne:

21. Žalovaný za vadu konania, majúcu za následok nesprávnosť rozhodnutia označil postup súdu prvej inštancie vo vzťahu k listu zamestnancov školy zo dňa 26.4.2019 a neskúmanie vzťahu žalobkyne k F. J. (ako podľa neho ku blízkej osobe) a nevypočutie svedkov ku tejto skutočnosti.

22. Z obsahu spisu vyplýva, že „Otvorený list pedagogických a nepedagogických zamestnancov ŠZŠ Sobrance“ zo dňa 26.4.2019 (č.l. 107 – 109 súdneho spisu) žalovaný do spisu založil na pojednávaní konanom 5.6.2019 (zápisnica o pojednávaní na č.l. 102 – 104 súdneho spisu), kedy tento list bol v rámci dokazovania i oboznámený, pričom bezprostredne po vykonaní tohto dôkazu v súvislosti s ním žalovaný svoju procesnú obranu bližšie nešpecifikoval a ďalšie dokazovanie (za účelom verifikácie údajov v liste uvedených) v tomto smere nenavrhol vykonať. Až na pojednávaní konanom 22.3.2023 (zápisnica o pojednávaní na č.l. 356 – 358) zástupca žalovaného citoval z listu zo dňa 26.4.2019 a potom, ako zástupca žalobkyne závery obsiahnuté v tomto liste označil iba za subjektívne názory časti zamestnancov žalovaného bez relevancie k prejednávanej veci uviedol, že na preukázanie vzťahu F. J. ku žalobkyňi navrhuje doplnenie dokazovania o vypočutie svedkov. Na nasledujúcom pojednávaní konanom dňa 5.4.2023 (zápisnica o pojednávaní na č.l. 365 – 366) už zástupca žalovaného návrhy na doplnenie dokazovania nemal a do skončenia dokazovania teda nekonkretizoval mená svedkov, ktorí sa mali (mohli) prípadne vyjadriť ku vzťahu F. J. a žalobkyne. Platná procesná úprava pritom preferuje a zvyrazňuje aktivitu procesných strán, ktoré v záujme dosiahnutia úspechu v konaní musia iniciatívne navrhovať konkrétne dôkazy a pri výsluchoch svedkov zabezpečiť ich prítomnosť na pojednávaní (§ 197 CSP).

23. S prihliadnutím na vyššie uvedené skutočnosti a priebeh konania neobstojí odvolacia námietka žalovaného, namietajúceho existenciu vady podľa § 365 ods. 1 písm. d/ CSP vo vzťahu k listu zo dňa 26.4.2019. Odhliadnuc od toho, že výberové konanie žalobkyňa absolvovala v júni 2018 a list z 26.4.2019 bol formulovaný a podpísaný so značným časovým odstupom, evidentne znemožňujúcim ovplyvniť riadny beh výberového konania a následné kroky s ním spojené, údaje v ňom uvedené a žalobkyňou spochybňované neboli ďalším dokazovaním (v dôsledku procesnej pasivity žalovaného) verifikované.

24. Žalovaný tiež v rámci odvolania spochybnil správnosť skutkových zistení súdu prvej inštancie, keď neplatnosť sporného výberového konania vyvodzoval z neplatného uznesenia rady školy a neplatného zloženia rady školy, kvôli čomu zrušil výberové konanie a tieto okolnosti podľa neho konajúci súd i nesprávne právne vyhodnotil.

25. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala uloženia povinnosti žalovanému vymenovať ju za riaditeľku Špeciálnej základnej školy v Sobranciach. Podľa názoru odvolacieho súdu prejaveneho

už v rozhodnutí z 28.10.2022 žalobkyňou formulovaný žalobný petit mohol byť podkladom pre rozhodovanie.

26. V súdnej praxi sú bežné žaloby o určenie neplatnosti odvolania z funkcie riaditeľa školy (viď napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 5Cdo/4/2020 z 27.8.2020 alebo 5Cdo/133/2011 z 29.10.2012) či určenie, že skončenie pracovného pomeru riaditeľky školy je neplatné a pracovný pomer trvá (viď napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 8Cdo/140/2019), ako aj žaloba o určenie, že vymenovanie žalovaného do funkcie riaditeľa školy je neplatné (viď napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 7Cdo/54/2017 z 27.8.2018), či žaloba o určenie, že žalobca je riaditeľom školy (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 3Cdo/41/2019 z 24.9.2020 alebo 3Cdo/121/2017 z 19.3.2018). Vo všetkých týchto veciach súdy (všetkých stupňov) konali nemajúc za to, že daný typ žaloby je procesne neprípustný a mimo ich právomocí a odvolací súd má za to, že nemožno vylúčiť ani rozhodovanie o uplatnenom nároku z okruhu sporových konaní.

27. V danej veci nie je sporné, že žalovaný 19.4.2018 vyhlásil výberové konanie na miesto riaditeľa Špeciálnej základnej školy v Sobranciach, ktorého sa zúčastnila aj žalobkyňa.

28. Výberové konanie sa uskutočnilo dňa 19.6.2018 a podľa zápisnice o výsledku výberového konania (na č.l. 208 súdneho spisu) členovia rady školy v tajnom hlasovaní stanovili poradie uchádzačov tak, že väčšinu 6 hlasov získala žalobkyňa, kvôli čomu rada školy podľa § 3 ods. 2 zákona č. 596/2003 Z.z. predložila žalovanému návrh na kandidáta na riaditeľa, a to žalobkyňu.

29. Návrh na vymenovanie riaditeľa školy formou samostatného uznesenia rady školy je samostatnou právnou skutočnosťou nadväzujúcou na určenie poradia uchádzačov na funkciu riaditeľa, a to ako výsledku výberového konania. Uznesenie zo zasadnutia rady školy v predmetnej veci (č.l. 49 - 50 súdneho spisu) zo dňa 19.6.2018 obsahuje podpisy členov rady školy (11 členov) a obsahuje (v bode 1.) návrh na vymenovanie žalobkyne na funkciu riaditeľa Špeciálnej základnej školy podľa § 3 ods. 2 zákona č. 596/2003 Z.z. adresovaný žalovanému.

30. Obe listiny (zápisnicu o výsledku výberového konania a uznesenie zo zasadnutia rady školy obsahujúce návrh na vymenovanie žalobkyne za riaditeľku) je nevyhnutné hodnotiť v ich vzájomnej súvislosti. Niet pochybností o tom, že žalobkyňa vo výberovom konaní získala nadpolovičnú väčšinu hlasov všetkých členov rady školy (6 hlasov) a následne návrh na vymenovanie žalobkyne (č.l. 49 – 50 súdneho spisu) podpísalo všetkých 11 členov rady školy a nikto z nich neprejavil nesúhlas s takýmto návrhom. Zákon č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve neupravuje bližšie formálne náležitosti návrhu rady školy na vymenovanie riaditeľa a vychádzajúc z nesporného obsahu relevantných dokladov sa odvolací súd nestotožňuje s názorom odvolateľa, že „uznesenie rady školy vo veci vymenovania riaditeľa je neplatné“. Navyše listiny z výberového konania boli vyhotovované podľa vzorových listín vypracovaných žalovaným a zhodovali sa s úpravou listín vyhotovených pri vymenovaní predchádzajúcej riaditeľky školy, ktoré žalovaný bez všetkého akceptoval.

31. Podľa ust. § 3 ods. 2 zákona č. 596/2003 Z.z., zriaďovateľ vymenúva riaditeľa na päťročné funkčné obdobie na návrh rady školy. Rada školy predkladá návrh na kandidáta na riaditeľa na základe výsledkov výberového konania podľa § 4 okrem kandidáta, ktorý bol odvolaný podľa odseku 7 písm. a/, c/ a e/ alebo odseku 8 písm. c/. Zriaďovateľ do 30 dní odo dňa predloženia návrhu rady školy vymenuje riaditeľa alebo písomne odôvodní svoj nesúhlas s navrhnutým kandidátom rade školy. Zriaďovateľ vyhlási druhé výberové konanie podľa § 4 do 15 dní odo dňa doručenia nesúhlasu rade školy. Zriaďovateľ do 30 dní odo dňa predloženia návrhu rady školy na základe druhého výberového konania vymenuje riaditeľa alebo predloží návrh na vyslovenie nesúhlasu s navrhnutým kandidátom na najbližšie zasadnutie príslušného zastupiteľstva. Na schválenie návrhu na vyslovenie nesúhlasu s navrhnutým kandidátom sa vyžaduje súhlas trojpäťinovej väčšiny všetkých poslancov príslušného zastupiteľstva. Ak príslušné zastupiteľstvo neschválilo návrh na vyslovenie nesúhlasu s navrhnutým kandidátom, zriaďovateľ do 15 dní odo dňa prijatia uznesenia príslušného zastupiteľstva vymenuje riaditeľa a základe návrhu rady školy. Ak príslušné zastupiteľstvo schválilo návrh na vyslovenie nesúhlasu s navrhnutým kandidátom, zriaďovateľ do 15 dní odo dňa prijatia uznesenia príslušného zastupiteľstva vyhlási výberové konanie na obsadenie miesta riaditeľa postupom podľa osobitného predpisu.

32. Podľa ust. § 3 ods. 11 zákona č. 596/2003 Z.z., vo veci vymenúvania a odvolávania riaditeľa školy alebo riaditeľa školského zariadenia, ktorého zriaďovateľom je orgán podľa § 2 ods. 1 písm. b/ až d/, vystupuje za zriaďovateľa starosta obce, predseda samosprávneho kraja alebo riaditeľ regionálneho úradu. Na vymenúvanie a odvolávanie riaditeľa sa nevzťahuje osobitný predpis.

33. Podľa ust. § 4 ods. 1 zákona č. 596/2003 Z.z., výberové konanie na obsadenie miesta riaditeľa vyhlasuje zriaďovateľ spôsobom ustanoveným osobitným predpisom. Oznámenie o vyhlásení výberového konania na obsadenie miesta riaditeľa okrem predpokladov určených osobitným predpisom obsahuje aj požiadavku na predloženie návrhu koncepcie rozvoja školy alebo školského zariadenia.

34. Podľa ust. § 4 ods. 2 zákona č. 596/2003 Z.z. výberovou komisiou na výberové konanie na obsadenie funkcie riaditeľa je rada školy. Organizačné zabezpečenie výberového konania a posúdenie kvalifikačných predpokladov kandidátov na obsadenie funkcie riaditeľa zabezpečuje zriaďovateľ.

35. Po doručení návrhu na vymenovanie úspešného kandidáta výberového konania na funkciu riaditeľa školy zákon u žalovaného predpokladal realizáciu jednej z dvoch možností, a to buď vymenovanie žalobkyne ako úspešnej kandidátky za riaditeľku školy alebo vyslovenie nesúhlasu s navrhovaným kandidátom s tým, že tento nesúhlas by musel odôvodniť. Nesúhlas s navrhovaným kandidátom je jednou z foriem rozhodnutia zriaďovateľa, ktorou rozhoduje, či predloženého úspešného kandidáta vo výberovom konaní na funkciu riaditeľa vymenuje do funkcie alebo s týmto vysloví nesúhlas. V danej veci žalovaný zvolil postup, ktorý nemožno subsumovať ani pod jeden z možných scenárov ďalšieho priebehu výberového konania, odchýliac sa od jeho predpokladanej zákonnej systematiky.

36. Z uvedeného vyplýva, že aj keď bol kandidát úspešný vo výberovom konaní (ako tomu bolo u žalobkyne), zákon automaticky nezaručuje, že bude do funkcie aj vymenovaný. Zákonné oprávnenie na vymenovanie alebo vyjadrenie nesúhlasu s vymenovaním do funkcie mal výlučne žalovaný. Tento navyše s víťazom výberového konania podľa zákona č. 596/2003 Z.z. nekomunikuje a vyjadrenie nesúhlasu s vymenovaním navrhnutého kandidáta na funkciu riaditeľa školy aj s príslušnými dôvodmi by oznamoval len rade školy. Vyjadrenie nesúhlasu zriaďovateľa s vymenovaním úspešného kandidáta do funkcie riaditeľa by bolo spôsobilým predmetom súdneho prieskumu, keďže by ním mohlo dôjsť k zásahu do práv úspešného kandidáta. Vymenovanie úspešného kandidáta za riaditeľa školy pritom možno považovať za individuálny správny akt, podliehajúci súdneho prieskumu pred správnym súdom. K takémuto zákonom predpokladanému postupu však v prípade žalobkyne nedošlo. Je ovšem nepochybné, že samotným vyhlásením výberového konania na miesto riaditeľa školy bol odštartovaný formalizovaný administratívny proces, ktorý obyčajne býva ukončený individuálnym správnym aktom (vymenovaním úspešného kandidáta do funkcie riaditeľa školy), ktorý opäť podlieha súdnemu prieskumu pred správnym súdom. Platí, že pokiaľ orgán verejnej správy realizuje svoju zákonnú pôsobnosť v oblasti verejnej správy cestou administratívneho konania, ktoré smeruje k vydaniu individuálneho správneho aktu, správne súdy majú generálnu právomoc preskúmať postup orgánu verejnej správy (až po zavŕšení konania po vydaní právoplatného rozhodnutia, či opatrenia orgánu verejnej správy). Z naznačeného výkladu je zrejmé, že v oboch zákonom predpokladaných prípadoch, ktoré podľa § 3 ods. 2 zákona č. 596/2003 Z.z. môžu nastať má kandidát na funkciu riaditeľa školy zákonodarcom garantovanú ochranu cestou prieskumu pred správnym súdom alebo sa môže svojich práv domáhať podľa zákona č. 552/2003 Z.z.

37. Je zrejmé, že žalovaný v danej veci v prípade žalobkyne nenaplnil ani jeden z možných scenárov predpokladaných zákonnou systematikou v priebehu výberového konania, upravených v § 3 ods. 2 zákona č. 596/2003 Z.z. Žalovaný ani nešpecifikoval, podľa akého ustanovenia zákona výberové konanie, ktoré dospelo už do štádia, kedy mu rada školy doručila návrh na vymenovanie úspešného kandidáta do funkcie riaditeľa školy, zrušil. Príslušné rozhodnutie či opatrenie súdu prvej inštancie nepredložil a v liste žalovaného zo dňa 4.7.2018 (na č.l. 210 – 211 súdneho spisu) sa nachádza iba odvolávka žalovaného na to, že „trváme na zrušení výberového konania zo dňa 19.6.2018“.

38. Zákonodarcu v zákone č. 596/2003 Z.z. významne zvýraznil úlohu orgánov školskej samosprávy a umožnil im podieľať sa na procese výberu osoby riaditeľa školy, keď ponechal orgánu štátnej správy v školstve oprávnenie úspešného kandidáta nevymenovať, za predpokladu vyjadrenia odôvodneného nesúhlasu. S prihliadnutím na zákonnú úpravu sa žalobkyňa dôvodne mohla spoliehať, že žalovaný bude rešpektovať rozdelenie oprávnení a povinností v procese ustanovovania riaditeľa školy medzi orgány

štátnej správy v školstve a orgány školskej samosprávy a že jej úspech vo výberovom konaní bude zavŕšený formalizovaným administratívnym procesom, prebiehajúcim v súlade s § 3 ods. 2 zákona č. 596/2003 Z.z. a ukončený bude individuálnym správny aktom, podliehajúcim súdному prieskumu pred správny súdom.

39. Podľa § 5 ods. 10 zákona č. 552/2003 Z.z. uchádzač, ktorý sa cíti poškodený v dôsledku nedodržania podmienok pri výberovom konaní, môže sa domáhať svojich práv na súde vrátane primeranej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

40. Citované ustanovenie predstavuje osobitnú právnu garanciu pre uchádzača domáhať sa svojich práv na súde (ide o civilný nárok), vrátane primeranej náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá plní v tomto prípade skôr satisfakčnú funkciu. Už zo znenia predmetného ustanovenia je pritom zrejmé, že domáhanie sa práv v dôsledku nedodržania podmienok pri výberom konaní má obsahovo širší obsah, ako len vyplatenie náhrady v peniazoch, keď zákonodarca ďalšie formy nápravy bližšie nešpecifikuje.

41. Keďže žalovaný nepreukázal, akým aktom a na základe akého právneho predpisu výberové konanie zavŕšené doručením návrhu na vymenovanie úspešného kandidáta do funkcie riaditeľa školy zo strany rady školy zrušil a v zákonom stanovenej lehote 30 dní písomne neodôvodnil svoj nesúhlas s navrhnutým kandidátom rade školy, je preskúmané rozhodnutie vecne správne a spravodlivé, riešiacie situáciu žalobkyne, ako poškodenej uchádzačky v dôsledku nedodržania zákonom stanovených podmienok a postupov pri výberovom konaní. Opačný výklad by znamenal neopodstatnené negovanie úmyslu zákonodarcu rozdeliť pôsobnosť orgánov štátnej správy a orgánov školskej samosprávy v procese výberu osoby riaditeľa školy a pri zistenom postupe žalovaného, nemajúcom oporu v platnej právnej úprave, by zásadne znevýhodňoval žalobkyňu (úspešnú vo výberovom konaní) a bránil by jej v snahe domôcť sa naplnenia dôvodného očakávania v podobe vymenovania do funkcie riaditeľa, keď iná forma zadosťučinenia by bola len iluzórnou ochranou jej práv.

42. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP. Odvolací súd teda rozhodol len o nároku na náhradu trov odvolacieho konania s tým, že o výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí a to samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník. Žalobkyňa bola v odvolacom konaní plne úspešná, preto jej odvolací súd priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania proti neúspešnému žalovanému.

43. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).